

Postanowienie z dnia 10 czerwca 2008 r.

I PZ 14/08

Rodzaj opłaty sądowej (podstawowa bądź stosunkowa) od środków zaskarżenia wnoszonych w sprawach z zakresu prawa pracy zależy od wartości przedmiotu sporu, którą w razie skutecznego przekształcenia przedmiotowego powództwa przed sądem pierwszej instancji stanowi suma właściwa w chwili ostatecznego sprecyzowania żądań przez powoda.

Przewodniczący SSN Zbigniew Myszkowski, Sędziowie SN: Zbigniew Hajn, Jolanta Strusińska-Żukowska (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 10 czerwca 2008 r. sprawy z powództwa Aleksandra W. przeciwko C.Z. SA w Z. o rentę wyrównawczą, na skutek zażalenia strony pozwanej na postanowienie Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Częstochowie z dnia 12 lutego 2008 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżone postanowienie.

U z a s a d n i e n i e

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 12 lutego 2008 r. Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Częstochowie na podstawie art. 130² § 3 k.p.c. w związku z art. 370 k.p.c. i art. 397 § 2 k.p.c. odrzucił zażalenie pozwanej C.Z. SA w Z. na postanowienie tego Sądu z dnia 8 stycznia 2008 r., którym to postanowieniem wobec nieuiszczenia opłaty stosunkowej odrzucono apelację pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Zawierciu z dnia 7 sierpnia 2007 r. zasądającego na rzecz powoda Aleksandra W. rentę wyrównawczą.

W uzasadnieniu Sąd wskazał, że powód sprecyzował dochodzone względem pozwanej roszczenia majątkowe tytułem renty wyrównawczej w piśmie procesowym z dnia 16 stycznia 2007 r. Wartość przedmiotu sporu obliczona zgodnie z regułami wskazanymi w art. 19 k.p.c. i art. 22 k.p.c. łącznie wyniosła 70.868,15 zł, wobec czego zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w

sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.) pozwana zobligowana była do opłacenia zażalenia opłatą stosunkową w wysokości obliczonej od wartości przedmiotu zaskarżenia. W takiej sytuacji wniesione przez radcę prawne zażalenie, które opłacono jedynie opłatą podstawową w wysokości 30 zł, podlegało odrzuceniu na podstawie art. 130² § 3 k.p.c. bez wzywania do uiszczenia stosownej opłaty.

W zażaleniu na powyższe postanowienie pozwana Spółka podniosła zarzut naruszenia art. 130² § 3 k.p.c. i art. 25 § 1 k.p.c. oraz art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Zdaniem skarżącej, określenie wartości przedmiotu zaskarżenia należy do strony wnoszącej apelację, bądź zażalenie, natomiast Sąd może w razie wątpliwości co do prawidłowości określenia podanej wartości zarządzić dochodzenie w celu jej sprawdzenia stosownie do dyspozycji art. 25 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy nie zarządził takiego dochodzenia, a mimo to, wbrew wskazanej w zażaleniu i wcześniej złożonej apelacji wartości przedmiotu zaskarżenia, bezzasadnie przyjął, iż wartość ta przewyższa kwotę 50.000 zł. Ponadto skarżąca podniosła, że powód kilkakrotnie zmieniał w toku procesu swoje żądania, lecz umknęło uwadze Sądu, iż ostatecznie sprecyzował dochodzone roszczenia nie w piśmie z dnia 16 stycznia 2007 r., lecz dopiero, po doręczeniu mu drugiej uzupełniającej opinii biegłego, w piśmie procesowym z dnia 27 kwietnia 2007 r. oraz na rozprawie przed Sądem pierwszej instancji w dniu 9 maja 2007 r. Wyrokiem z dnia 7 sierpnia 2007 r. Sąd Rejonowy uwzględnił tak ostatecznie sprecyzowane przez powoda powództwo, bowiem zasądził w całości żądane przez niego kwoty, zgodne z wyliczeniami przyjętymi przez biegłego w opinii z dnia 16 kwietnia 2007 r. Zdaniem skarżącej, nie ulega wątpliwości, że wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi 45.433 zł i bez wątplenia jest niższa niż graniczna kwota 50.000 zł, a tym samym zażalenie pozwanej było prawidłowo opłacone.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.), w sprawach z zakresu prawa pracy pobiera się opłatę podstawową w kwocie 30 złotych wyłącznie od apelacji, zażalenia, skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia (zdanie pierwsze), przy czym w sprawach, w których wartość przedmiotu sporu przewyższa kwotę 50.000 zł, pobiera się od wszystkich podlegających

opłacie pism procesowych opłatę stosunkową (zdanie drugie). Wykładnia tego przepisu prowadzi do wniosku, że art. 35 ust. 1 zdanie drugie ustawy dotyczy spraw, w których wartość przedmiotu sporu, a nie wartość przedmiotu zaskarżenia, przewyższa kwotę 50.000 zł. Wartość przedmiotu sporu i wartość przedmiotu zaskarżenia nie są zaś pojęciami tożsamymi. Stosownie do treści art. 19 § 1 k.p.c., w sprawach o roszczenia pieniężne, podana kwota pieniężna stanowi wartość przedmiotu sporu, zaś zgodnie z art. 19 § 2 k.p.c., w innych sprawach majątkowych powód obowiązany jest oznaczyć w pozwie kwotą pieniężną wartość przedmiotu sporu. Wartość przedmiotu sporu stanowi zatem suma właściwa dla chwili wniesienia pozwu albo dla ostatecznego sprecyzowania żądań przed sądem pierwszej instancji. Tak określona wartość pozostaje niezmienną do końca postępowania (a więc również w postępowaniu apelacyjnym), chyba że w dalszym jego toku nastąpi dopuszczalne przekształcenie przedmiotowe powództwa (jego zmiana) pociągające za sobą zmianę wartości przedmiotu sporu (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z 14 listopada 1997 r., III CZ 82/97, Prokuratura i Prawo 1998 nr 6, poz. 38). Wartość przedmiotu zaskarżenia, o jakiej mowa w art. 368 § 2 k.p.c. i art. 398⁴ § 2 k.p.c., odpowiadać zaś powinna - i to jednolicie - ustalonej w sprawie wartości całości lub tej części przedmiotu sporu, która odpowiada zakresowi zaskarżenia orzeczeń. Wartość przedmiotu zaskarżenia nie może być wyższa od wartości przedmiotu sporu (art. 368 § 2 k.p.c.), ale skierowanie apelacji, bądź skargi kasacyjnej tylko do części kwestionowanego wyroku nie oznacza, iż wartość przedmiotu sporu ulega jakimkolwiek zmianom, a w szczególności, że ulega obniżeniu do wysokości odpowiadającej wartości przedmiotu zaskarżenia.

W rozpoznawanej sprawie, jak zasadnie podnosi skarżąca, doszło do dopuszczalnej zmiany (przekształcenia przedmiotowego) powództwa, albowiem o ile w uwzględnionym przez Sąd Okręgowy piśmie procesowym z dnia 16 stycznia 2007 r. powód domagał się zasądzenia łącznie kwoty 70.868,15 zł, o tyle w dalszym toku postępowania modyfikował swoje roszczenia, precyzując je ostatecznie na rozprawie przed Sądem pierwszej instancji w dniu 7 sierpnia 2007 r. w ten sposób, że wniósł „o wydanie wyroku zgodnego z wyliczeniem biegłego jak w opinii uzupełniającej z dnia 16 kwietnia 2007 r. wraz z należnymi odsetkami” [...]. W tejże opinii biegły sądowy wskazał zaś, że skapitalizowana renta wyrównawcza za okres od 1 sierpnia 2003 r. do 31 lipca 2006 r. wynosi 35.785,39 zł, a ponadto powodowi przysługuje dodatkowa renta wyrównawcza za następujące okresy w następujących kwotach: od 1 sierpnia

2006 r. do 31 grudnia 2006 r. po 1391,61 zł miesięcznie, od 1 do 31 stycznia 2007 r. - 1394,32 zł i od 1 do 26 lutego 2006 r. - 1294,72 zł [...]. Łącznie należności powoda z tytułu żądanej renty wyrównawczej biegły wyliczył więc na 45.432,48 zł, która to kwota wobec dokonanego przez powoda na rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku przez Sąd pierwszej instancji przekształcenia przedmiotowego powództwa, stanowiła wartość przedmiotu sporu w niniejszej sprawie. Skoro zaś wartość ta jest niższa niż 50.000 zł, to rację należy przyznać pozwanej, że wnoszone przez nią środki zaskarżenia podlegały opłacie podstawowej, a nie opłacie stosunkowej, jak nieprawidłowo przyjął Sąd Okręgowy, naruszając w konsekwencji art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i art. 130² § 3 k.p.c., bowiem zażalenie było prawidłowo opłacone, a zatem nie było podstaw do jego odrzucenia.

Z tych względów Sąd Najwyższy z mocy art. 394¹ § 3 w związku z art. 398¹⁶ k.p.c. postanowił jak w sentencji.

=====